

De nærmere regler for et omdannet forbehold, som fremgår af bilaget til protokollen, er inspireret af det forbehold, som Storbritannien og Irland har vedrørende visse retlige og indre anliggender. Denne britisk/irske ordning er opretholdt ved en protokol til forfatningstraktaten. Den britisk/irske ordning betegnes som en »optin«-ordning, dvs. en tilvalgsordning, hvor hver af de to regeringer, når et forslag til ny retsakt fremlægges, kan vælge, om de vil deltage i vedtagelsen af retsakten og dermed være bundet af den. De kan også efter vedtagelsen vælge at blive omfattet af retsakten på lige fod med de øvrige medlemslande, selv om de ikke har deltaget i vedtagelsen af retsakten.

De grundlæggende regler i bilagets artikel 1, 2 og 7 om, at Danmark ikke deltager i, og ikke er bundet af, foranstaltninger, der vedtages inden for retlige og indre anliggender, svarer til det konsekvensrettede forbehold.

Tilvalgsordningen fremgår af artikel 3 og 4 i bilaget. Efter artikel 3 kan Danmark, inden tre måneder efter at et forslag eller initiativ inden for retlige og indre anliggender er forelagt Rådet, meddele Rådets formand, at det ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af den foreslåede foranstaltning. Lige som tilfældet er for den britisk/irske ordning fremgår det af stk. 2, at hvis en manglende vedtagelse af foranstaltninger beror på Danmarks holdning, kan Rådet til syvende og sidst vedtage foranstaltningen uden Danmark. Danmark er i så tilfælde ikke bundet af vedtagelsen.

Danmark har også adgang til efterfølgende at »tilvælge« en retsakt, jf. artikel 4. På samme måde som for Storbritannien og Irland skal denne »tilvalgsret« ske i overensstemmelse med reglerne for optagelse af nye medlemmer i et forstærket samarbejde i artikel III-420, stk. 1. Dette indebærer, at Kommissionen, og eventuelt i sidste instans Rådet, skal påse, at de nødvendige betingelser for deltagelse er opfyldt.

Artikel 6 fastslår, at hvor Danmark tilvælger en foranstaltning, finder traktatens relevante bestemmelser anvendelse for Danmark med hensyn til at deltage i den pågældende foranstaltning. Det betyder, at alle traktatens regler vil gælde for Danmark i relation til den pågældende retsakt, f.eks. reglerne om Kommissionens beføjelser til at påse, at medlemslandene overholder deres forpligtelser, og reglerne for Domstolens virksomhed.

Artikel 5 indeholder et særligt regelsæt for foranstaltninger, der er en videreudbygning af Schengen-reglerne. Her skal Danmark tilvælge den pågældende retsakt inden tre måneder efter, at et forslag eller initiativ er fremlagt for Rådet. Hvis foranstaltningen ikke tilvælges inden for dette tidsrum, skal den tilvælges senest seks måneder efter foranstaltningens vedtagelse. Tilvælger Danmark ikke senest på dette tidspunkt en foranstaltning, der er en videreudbygning af Schengen-samarbejdet, gælder ganske som nu, at de øvrige berørte medlemslande og Danmark overvejer, hvilke passende skridt der skal tages.

Artikel 5, stk. 2, indeholder en særregel, der indebærer, at tilvalg til en foranstaltning, der er en udbygning af Schengen-reglerne, altid skal anses som tilvalg af ethvert yderligere forslag eller initiativ til udbygning af denne foranstaltning, forudsat at forslaget eller initiativet ligeledes er en udbygning af Schengen-samarbejdet. Tilvalget i relation til udbygning af Schengen-samarbejdet er således lidt videregående end tilvalget inden for resten af området for retlige og indre anliggender.

Endelig indeholder artikel 9, stk. 2, i selve protokollen en yderligere særregel, der skal gælde for alle de vedtagelser om videreudvikling af Schengen-reglerne, som Danmark allerede har tilsluttet sig indtil det tidspunkt, hvor det retlige forbehold omdannes til en tilvalgsordning. Bestemmelsen indebærer, at den tilslutning, som Danmark allerede har givet til disse retsakter på mellemstatsligt grundlag, bevirker, at retsakterne ved en overgang til en tilvalgsordning skal gælde for Danmark som EU-ret.

13.6 Regeringskonferencens erklæring om forbeholdene

I en erklæring til protokollen vedrørende Danmark bemærker konferencen sig, at Danmark har erklæret, at Danmark ikke vil benytte sin stemmeret til at forhindre vedtagelsen af bestemmelser, der i kraft af det retlige forbehold ikke skal gælde for Danmark. Erklæringen sigter på situationer, hvor bestemmelser om retlige og indre anliggender, der ikke er bindende for Danmark, måtte være indeholdt i en retsakt, der også har hjemmel i andre dele af traktaten og dermed også indeholder bestemmelser, som er bindende for Danmark. Erklæringen bygger således på den forudsætning, at Danmark bevarer sin stemmeret, hvor en sådan tværgående retsakt vedta-